

гаритѣ, въ търговско отношение, сполучихме да имаме двойни фактури, съ всички държави, Германия, Австрия, Русия, съ изключение на Англия. Едната фактура показва истинската стойност на стоката, а другата — фиктивната. Англичаните казватъ: ние не можемъ да дадемъ двойна фактура, ние сме честенъ, благороденъ народъ? Това е една добра черта у тѣхъ. Ако вие имате въ живота си двѣ фактури, това честно ли е? Разглеждайте разумно въпроса! Ако давате двойна фактура, мязате на Германия, на Австрия, на Русия; ако давате една фактура, мязате на Англия. Азъ похвалявамъ англичаните. Всичи народи трѣбва да бѫдатъ честни! Най-послѣ, питамъ: защо сѫ на българските търговци двѣ фактури: Ще кажатъ: е, да си уредимъ работите. Уредихте ли си работите съ двѣ фактури? Ето на, 50 години вече откакъ българите сѫ освободиха, и повече забаталиха. Какво трѣбва на българите? Честность имъ трѣбва! и какво още трѣбва на българите? — Справедливостъ. На всички славянски народи трѣбва справедливостъ. Българите не сѫ приложили още справедливостта. На българите трѣбва и любовъ, но не тазиобикновената любовъ.

Съ всичко това азъ не искамъ напразно да критикувамъ свѣта, но принципално разглеждамъ работите и казвамъ, че липсва нѣщо на свѣта. „Блаженъ е“, казва Писанието, „онзи рабъ“. Кога е блаженъ? — Само при слѣдното условие: когато той разбира този вѣтрѣшенъ. Божественъ животъ. Вие трѣбва да разбирате не само интересите на българския народъ, но дошло е врѣме, когато всички духовни хора трѣбва да разбиратъ интересите на цѣлото човѣчество. Ние трѣбва да разбираме не само интересите на цѣлото човѣчест-